

Werkgroep Natuurlijk Zeist-West
Stichting Milieuzorg Zeist
Stichting Beter Zeist
p/a Couwenhoven 4612
3703 EM Zeist
E werkgroep@natuurlijkzeist-west.nl

Burgemeester en wethouders van Zeist
Het Rond 1
3701 HS Zeist

onderwerp:
Stand van zaken
Fietsverbinding Zeist-USP De Uithof

datum:
6 november 2019

Geacht college,

Op 10 april 2019 hebt u vragen van het raadslid Vincent van Voorden van het CDA beantwoord (nr. 320038). De vragen waren gesteld naar aanleiding van berichten de pers dat het fietspad tussen Zeist en de Uithof van de baan zou zijn.

U gaf als antwoord dat de provincie nog geen besluit over het fietspad heeft genomen. En dat u in gesprek blijft met de provincie over de urgentie van het maken van een keuze.

In de beantwoording vinden wij het een gemis dat vermelding van het kaderstellend beleid van de gemeenteraad van Zeist achterwege is gebleven. Het kaderstellend beleid lichten we in het vervolg van deze brief toe.

Verder hebben wij geconstateerd dat in het recente besluit over de zogenaamde 'no regret-maatregelen' in het kader van het MIRT een nieuw fietspad door de Lage Grond is opgenomen. Dat zonder dat daarover besluitvorming door betrokken gemeenten en ook de provincie heeft plaatsgevonden. Wij veronderstellen dat dit een omissie betreft.

Kaderstellend beleid

Bij de vaststelling van de Structuurvisie 2010-2020 heeft de raad uitdrukkelijk besloten om geen nieuwe fietsverbinding te onderzoeken, maar te onderzoeken hoe de huidige fietsverbinding kan worden geoptimaliseerd. Zie beslispoint 2.f van het raadsbesluit van 1 maart 2011 (11RAAD0019) tot vaststelling van de Structuurvisie (als bijlage 1 hebben wij de betreffende pagina bijgevoegd).

Bij de vaststelling van het GVVP door de raad op 9 juli 2013 is dit beleid door de raad opnieuw bevestigd bij het besluit tot vaststelling van de Actualisatie van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan 2013-2023. Bij de maatregelen is opgenomen "Aanpak Fietsroute Zeist-Uithof via de Bisschopsweg" (zie bijlage 2, kopieën van de pagina's uit het GVVP waarin de fietsverbinding wordt genoemd).

In het jaar 2005 hebben overigens ook Provinciale Staten in een commissievergadering zich uitgesproken voor een verbinding langs de Bisschopsweg (zie bijlage 3).

Wij willen er bij u op aandringen dat uw college zich conform het kaderstellend beleid in Zeist inzet voor het optimaliseren van de verbinding langs de Bisschopsweg.

Zienswijze provincie en argumenten

Natuur- en milieuorganisaties¹ hebben in 2017 bij de inspraakprocedure bij de provincie niet alleen het ontbreken van de noodzaak van een nieuw fietspad door de Lage Grond opnieuw uitgebreid beargumenteerd, maar ook de negatieve effecten daarvan op waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie nader uiteengezet. Uw college en raad zijn hierover per mail geïnformeerd op 20 december 2017. Zie ingekomen stukken raad januari 2018, PR18.004a.

Samengevat waren de argumenten in onze zienswijzen dat

- Een nieuw fietspad een grote aanslag op de aanwezige waarden van natuur (inclusief aanwezige ecologische corridor), landschap en cultuurhistorie betekent. Want een zeer belangrijke ecologische verbindingzone loopt via de faunapassage onder de A28 over landgoed Oostbroek en de Lage Grond tussen Bunnik en Zeist naar de Kromme Rijnstreek. De passage is een onderdeel van de ecologische verbinding tussen Heuvelrug-midden en het rivierengebied. Als er eenmaal een fietspad ligt, zorgt dat voor een extra fauna-barrière. Daarnaast ontsluit je een woonwijk op natuurgebieden die nu relatief besloten zijn: dus veel meer betreding door mens en hond. Hekken zijn niet goed toe te passen i.v.m. oversteekbaarheid door dieren.
- De aantasting van een in bestemmingsplan en PRV formeel beschermd provinciaal aardkundig monument in de vorm van een oude oeverwal van de Kromme Rijn helemaal is vergeten in de adviesrapporten van Waardenburg en Tauw;
- Een groot bezwaar is de verstedelijking van mooi, authentiek landschap door een brede structuur met een fietspad erop;
- De Ladder van Verdaas, die over het toepassen van duurzame oplossingen op het gebied van verkeer en vervoer gaat, niet goed is toegepast;
- Niet zoals toegezegd de variant Bisschopsweg 3,5 m (zonder aan beide zijden een obstakelvrije berm van 1,5 m breed) verder is uitgewerkt;
- De uitgewerkte variant 1 Bisschopsweg van 4,5 meter breed met een berm van 1,5 m totaal 6 meter breed onnodig veel schade aan landschap en de natuur berokkent. Het lijkt erop dat deze variant daardoor al bij voorbaat tot een 'kansloze optie' is gemaakt;

¹ Werkgroep Sandwijkstraat, het IVN De Bilt e.o., het Utrechts Landschap, de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU), de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. en de Werkgroep Natuurlijk Zeist-West. De Dassenwerkgroep Utrecht -'t Gooi heeft apart gereageerd.

- De berekeningen van afstandsvoordelen en van fietsbewegingen onjuist zijn. Er is bijvoorbeeld een onjuiste veronderstelling over de fietsafstand tussen Zeist-Oost en de Uithof.
- De omrijfactor van de verbinding over de Bisschopsweg voor grote delen van Zeist erg meevalt of nihil is.
- De kosten van de varianten onvolledig worden vergeleken.

Noch van het college noch van de provincie hebben de natuur- en milieuorganisaties overigens een reactie op de zienswijzen ontvangen.

Wij constateren dat er een breed draagvlak is voor het optimaliseren van de Bisschopsweg. Want een veilige en goede fietsverbinding is inderdaad urgent. Dat wordt door iedereen onderschreven. Een autoluwe Bisschopsweg kan deze functie goed vervullen.

Tenslotte willen wij nog twee aspecten nader belichten die tussen de meer bekende argumenten tegen een nieuwe fietsverbinding nog niet zo bekend zijn. Allereerst de status als aardkundig monument van het gebied waardoor een nieuwe fietsverbinding zou moeten lopen. Het belang van aardkundige waarden is volgens de provincie:

“De aardkundige waarden vertellen het verhaal over het ontstaan van ons landschap. De bodem en het landschap van de provincie Utrecht zijn ontstaan in een periode van vele tienduizenden jaren. Landijs, wind, rivieren en de zee hebben hun sporen nagelaten. Daar waar deze sporen nog duidelijk zichtbaar zijn, wordt gesproken van aardkundige waarden. Een aantal betekenisvolle aardkundige waarden in de provincie Utrecht is benoemd tot aardkundig monument”.

In dit geval betreft het een oude stroombedding van de Rijn met dieper gedeelte en een oeverwal. Een fietspad op een dijk van een meter of 6 breed (met bermen, lantaarnpalen erop) hier dwars doorheen aanleggen, is het einde van deze bijzondere structuur (zie bijlage 4, een kaartje van het aardkundig monument).

Bovendien betekent de aanleg van een geheel nieuw fietspad door de Lage Grond een verdere verstelijking van het gebied, waardoor de Uithof en Brugakker als het ware aan elkaar gaan groeien. Dat is niet alleen voor de waarden van aardkunde, natuur en cultuurhistorie slecht, maar ook voor de recreatie en de aantrekkelijkheid van het gebied voor de inwoners. Denk ook aan de gedachten over een ringpark om de stad Utrecht. De Bisschopsweg is een zeer schilderachtige route. Je komt vol inspiratie op je bestemming. Wat wil je als mens- of kenniswerker nog meer?

Een tweede aspect is dat de provincie wel de aanleg van een nieuw fietspad subsidieert, maar beheer en onderhoud geheel of grotendeels voor rekening van de gemeente(n) komt. Mogelijk komt dit dan uitsluitend ten laste van de gemeente De Bilt. Beheer en onderhoud vormen een substantiële kostenpost en verantwoordelijkheid. Want vanwege de ecologische aspecten zijn voorzieningen nodig voor dieren en om mensen en honden te weren. Reparaties, vervanging van de faunavoorzieningen - op zo'n route komt meestal veel vandalisme voor - en toezicht en handhaving betaalt de provincie niet. Deze kosten zijn ook niet meegenomen in de variantenstudie. Zoals aangegeven zijn vragen en zienswijzen hierover van ons niet beantwoord.

Er zijn dus vele goede argumenten om er bij u op aan te dringen dat uw college het initiatief neemt om samen met het college van De Bilt de provincie te vragen om nu met spoed het optimaliseren van de Bisschopsweg uit te werken.

Zeker nu ook de agrarische en handelsbedrijvigheid langs de Bisschops- en Tolakkerlaan vermindert, is er alle reden om uit te gaan van een autoluwe Bisschopsweg en uit te gaan van behoud, tot genoegen van velen, ook van het USP, van het behoud van het aardkundig monument de Lage Grond.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de gemeenteraad van Zeist, aan het college en de gemeenteraad van De Bilt en aan provinciale en gedeputeerde staten van Utrecht.

Graag horen wij een reactie op onze brief.

Graag tot nadere toelichting bereid en met vriendelijke groet,

w.g.
H. van den Dool
Stichting Beter Zeist

w.g.
P.G. Greeven
Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

w.g.
E. Schuler
Werkgroep Natuurlijk Zeist-West